

แบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่

๑

พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

นางสาววิมลพรรณ เข่งสวัสดิ์
ครูชำนาญการ

ม.๓

โรงเรียนพุทธราชวิทยาสถ์ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๔

คำนำ

การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เรื่องต่างๆ การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ จะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้สำหรับนำไปใช้จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ม. ๓/๓ ระบุใจความ สำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญ รายวิชาภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีทั้งหมดจำนวน ๕ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่ ๒ สารพันข่าวสาร

เล่มที่ ๓ นิทานสร้างเสริมคุณธรรม

เล่มที่ ๔ บทความนำชีวิต

เล่มที่ ๕ พินิจบทร้อยกรอง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนี้ จะช่วย พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน และเป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับ ที่สูงขึ้น ต่อไป

ขวัญมณีนีพร เชาว์สวัสดิ์

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย ๕ รหัสวิชา ท ๒๓๑๐๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ พื้นฐาน
การอ่านจับใจความสำคัญ มีทั้งหมด ๔ แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ ๑ ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ

แบบฝึกที่ ๒ การวิเคราะห์ความหมายของคำ

แบบฝึกที่ ๓ วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง

แบบฝึกที่ ๔ การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม

การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่าน-
จับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีขั้นตอนการใช้ ดังนี้

๑. นักเรียนศึกษาวิธีการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑
ในคำชี้แจง

๒. นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

๓. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๔. นักเรียนศึกษาใบความรู้ในแบบฝึกทักษะ

๕. นักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ ทั้ง ๔ แบบฝึก

๖. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

๗. นักเรียนร่วมตรวจคำตอบกับเฉลยในภาคผนวก

๘. ครูและนักเรียนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนจากการทำกิจกรรม
ในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจง	ข
สารบัญ	ค
บทบาทครูผู้สอน	จ
บทบาทผู้เรียน	ฉ
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้/สาระการเรียนรู้	ช
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ	๑
ใบความรู้ที่ ๑ ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ	๔
แบบฝึกที่ ๑ ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ	
กิจกรรมที่ ๑ ความหมายและจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	๗
กิจกรรมที่ ๒ ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ	๘
กิจกรรมที่ ๓ สรุปองค์ความรู้	๙
ใบความรู้ที่ ๒ การวิเคราะห์ความหมายของคำ	๑๐
แบบฝึกที่ ๒ การวิเคราะห์ความหมายของคำ	
กิจกรรมที่ ๑ ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ความหมายของคำ	๑๕
กิจกรรมที่ ๒ ความหมายของคำ	๑๖
กิจกรรมที่ ๓ วิเคราะห์ความหมายคำ	๑๘
ใบความรู้ที่ ๓ วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
แบบฝึกที่ ๓ วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง	
กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาใจความสำคัญ	๒๖
กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาลักษณะใจความรอง	๒๙
กิจกรรมที่ ๓ อ่านจับใจความสำคัญ	๓๑
ใบความรู้ที่ ๔ การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม	๓๖
แบบฝึกที่ ๔ สรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม	
กิจกรรมที่ ๑ การตอบคำถามแบบสั้นๆ	๓๘
กิจกรรมที่ ๒ การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม	๔๐
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ	๔๔
เอกสารอ้างอิง	๔๗
ภาคผนวก	
เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกทักษะ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ	๔๙
แบบบันทึกคะแนนนักเรียน	๕๔

บทบาทครูผู้สอน

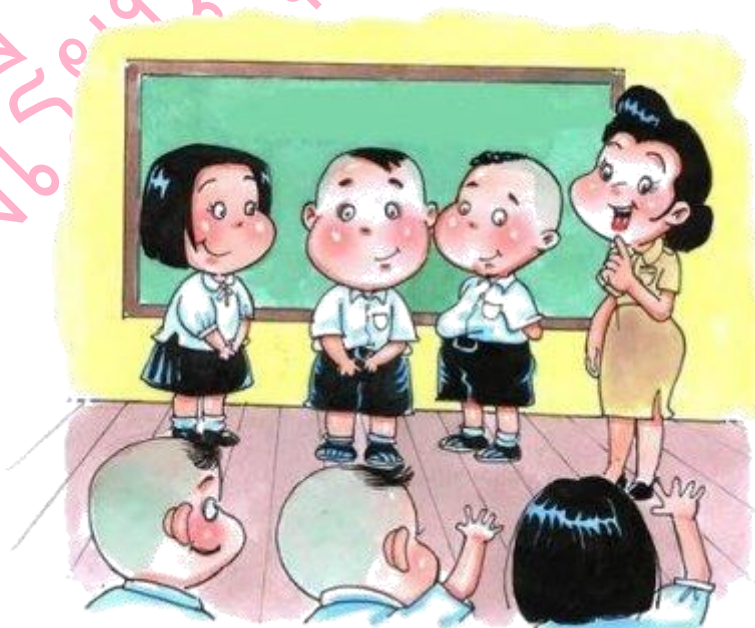
๑. ผู้สอนศึกษาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ ให้เข้าใจเพื่อนำไปใช้สอนนักเรียนได้

๒. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

๒.๑ ชี้แจงรายละเอียด และขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะให้นักเรียนเข้าใจ

๒.๒ ควบคุม คอยดูแล และเป็นพี่ปรึกษา ให้แก่นักเรียนในการศึกษา และทำกิจกรรมจากการใช้แบบฝึกทักษะ

๓. บันทึกผลการใช้แบบฝึกทักษะ เช่น คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน คะแนนในการทำกิจกรรม และนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินระหว่างเรียนได้

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงจากครูผู้สอนในการใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อทำความเข้าใจก่อนการอ่านเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งอ่านคำชี้แจงประกอบด้วย
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนลงมืออ่านเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ก่อนการศึกษาจากแบบฝึกทักษะ
๓. อ่านเนื้อหาสาระและศึกษาแบบฝึกทักษะภายในเล่มนี้ให้จบ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามคำชี้แจงของครูผู้สอน
๔. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้ เรื่อง พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
๕. ระหว่างใช้งานแบบฝึก นักเรียนไม่ควรขีดเขียนข้อความใด ๆ ในแบบฝึกทักษะ
๖. หากมีข้อสงสัย หรือไม่เข้าใจเนื้อหาสาระในแบบฝึกทักษะ ให้สอบถามครูผู้สอนโดยตรง

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้/สาระการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ม. ๓/๒ ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย
- ม. ๓/๓ ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์

๑. อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญได้
๒. บอกจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
๓. บอกขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญได้
๔. วิเคราะห์ความหมายของคำจากบริบทที่กำหนดให้ได้
๕. ระบุใจความสำคัญข้อความที่อ่านจากตำแหน่งในแต่ละย่อหน้าได้
๖. ระบุลักษณะของใจความรองจากข้อความที่อ่านได้
๗. สรุปใจความสำคัญข้อความที่อ่านโดยใช้หลักในการตั้งคำถาม (๕W๑H)

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
๒. จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
๓. ขั้นตอนของการอ่านจับใจความสำคัญ
๔. การวิเคราะห์ความหมายของคำ
๕. วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง
๖. วิธีการสรุปใจความสำคัญข้อความที่อ่านโดยใช้หลักในการตั้งคำถาม (๕W๑H)

โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบ ที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

๑. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ

- ก. อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้
- ข. อ่านเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจ
- ค. อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ง. อ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่อง

๒. ข้อใดกล่าวถึงใจความรองหรือพลความได้ถูกต้อง

- ก. ประโยคหรือข้อความสำคัญของย่อหน้า
- ข. ข้อความที่เป็นส่วนประกอบที่ขยายใจความให้ชัดเจน
- ค. ความคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อ
- ง. ข้อความที่เมื่อตัดออกแล้วจะทำให้เสียความหรือเนื้อความเปลี่ยนไป

๓. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถท่องจำบทประพันธ์ได้
- ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้
- ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้ชัดเจน
- ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

๔. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. อ่านซ้ำ
- ข. อ่านผ่านๆ
- ค. คัดลอกข้อความ
- ง. แปลความหมายของคำ

๕. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของคำที่มีความหมายโดยตรง

- ก. คำที่ใช้ในการสื่อสารทั่วไป
- ข. คำที่มีความหมายตรงตามอักษร
- ค. คำที่มีความหมายตามพจนานุกรมกำหนด
- ง. คำที่มีความหมายเชื่อมโยงจากสิ่งหนึ่งไปหาสิ่งหนึ่ง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๘

การทำลายสิ่งแวดล้อมนั้นกระทบถึงคนทุกคนไม่ว่าจนหรือรวย อยู่สลัม หรืออยู่
คฤหาสน์ อยู่ในโลกที่หนึ่งหรือที่สาม ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร เงินอาจช่วยป้องกัน
คนรวยได้พ้นจากมลภาวะได้ชั่วคราว แต่ในระยะยาวแล้ว ผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
ก็ต้องตกถึงคนมีเงินเท่ากับคนจน

๖. ประโยคใจความสำคัญอยู่ส่วนใดของย่อหน้า

- ก. ตอนต้นของย่อหน้า
- ข. ตอนท้ายของย่อหน้า
- ค. ตอนกลางของย่อหน้า
- ง. ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

๗. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. อันตรายจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
- ข. การทำลายสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อถึงคนทุกคน
- ค. ทุกคนต่างเกรงกลัวภัยจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
- ง. เงินช่วยป้องกันคนรวยให้พ้นจากมลภาวะได้ชั่วคราว

๘. ข้อความใดจัดเป็นใจความรองหรือผลความ

- ก. อยู่สลับหรืออยู่คู่หาสน์
- ข. อยู่ในโลกที่หนึ่งหรือที่สาม
- ค. ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร
- ง. ถูกทุกข้อ

อ่านข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ ๙ - ๑๐

บนผืนผ้าใบสีขาวว่างเปล่านั้นก็เช่นกัน ปลายพู่กันแต่งแต้มปาดป้ายสีส้นลงไป จากความไม่มีอะไรเลย ทีละครั้งทีละคราว ก่อร่างสร้างรูปเป็นภาพป่าที่สวยงาม ทั้งภาพก็กำเนิดเกิดมาจากฝีแปรงเล็กๆ ทีละเส้นทีละสาย ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทั้งปวง มาจากองค์ประกอบเล็กๆ ที่มารวมกันเสมอ

๙. ข้อใดคือประเด็นสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. บนผืนผ้าใบสีขาวว่างเปล่า
- ข. ปลายพู่กันก่อร่างสร้างรูปเป็นภาพป่าที่สวยงาม
- ค. ภาพกำเนิดเกิดมาจากฝีแปรงเล็กๆ ทีละเส้นทีละสาย
- ง. ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทั้งปวงมาจากองค์ประกอบเล็กๆ ที่มารวมกันเสมอ

๑๐. ข้อใดคือลักษณะของใจความรองที่พบ

- ก. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูลมาอธิบายความ
- ข. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ค. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความข้อความที่เป็นใจความ
- ง. การเปรียบเทียบด้วยถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง ความคิดสำคัญของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่ม ที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น หรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้ โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ

ใจความรอง หรือ ผลความ หมายถึง ใจความ หรือประโยคที่ช่วยขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงผลอย่างถี่ยวน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มิใช่ใจความสำคัญ และมีใจความรองแต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือรายละเอียด

จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. สามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
๒. สามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
๓. เพื่อฝึกการอ่านเร็วและสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง
๔. สามารถสรุป หรือย่อเรื่องที่อ่านได้
๕. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

ในการอ่านใดๆ ก็ตาม จุดมุ่งหมายก็เพื่อจับใจความของข้อความที่ได้อ่าน ดังนั้น ถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความ และรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ขั้นตอนของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ ให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ผู้อ่านควรมีแนวทางและขั้นตอนพื้นฐาน ดังนี้

๑. สืบสวนส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อเป็นแนวทางใช้กำหนดวิธีอ่านให้เหมาะสม

๓. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจและเก็บใจความสำคัญ ของแต่ละย่อหน้า

๔. มีทักษะในการใช้ภาษา สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจลักษณะของหนังสือ เพราะหนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

๕. อ่านเรื่องราวและพิจารณาความหมายของคำศัพท์ โดยใช้ความสามารถในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๖. พยายามเก็บความของแต่ละคน เมื่ออ่านจบตอนหนึ่งแล้ว โดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้

๗. จับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น โดยจับใจความให้ได้ว่า ใคร ทำ อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร แล้วนำมาสรุปเป็นใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

ดังนั้น ถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความ และรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

สรุปการอ่านจับใจความสำคัญ

หมายถึง การอ่านที่ต้องการแยกแยะเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหรือข้อความที่สำคัญที่สุด และส่วนใดเป็นข้อความประกอบจุดมุ่งหมายก็เพื่อจับใจความของข้อความที่ได้อ่าน การจับใจความจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไรอย่างถูกต้อง โดยผู้อ่านต้องใช้ความสามารถทางภาษา ประสพการณ์หรือภูมิหลังในด้านการแปลความหมายของคำ ข้อความ เพื่อจับใจความได้รวดเร็วขึ้น

สรุปขั้นตอนการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีดังนี้

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราว แปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ
๓. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ ให้เข้าใจและเก็บใจความสำคัญ ของแต่ละย่อหน้า
๔. อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และจับประเด็นสำคัญ โดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้
๕. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๖. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

แบบฝึกที่ ๑ ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
กิจกรรมที่ ๑ ความหมายและจุดมุ่งหมาย
ของการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำ เครื่องหมายผิด
× หน้าข้อความที่ผิด (๑๐ คะแนน)

- _____ ๑. ใจความสำคัญเป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความ
ในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น
- _____ ๒. ใจความสำคัญไม่สามารถเป็นประโยคเดี่ยวๆ ได้ ต้องมีประโยคอื่นประกอบ
- _____ ๓. ใจความรอง หรือ ผลความ ประโยคที่ช่วยขยายความประโยคใจความ
สำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น
- _____ ๔. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ
ในตอนนั้นๆ ข้อความนอกนั้นเป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
- _____ ๕. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค ปรากฏอยู่ในส่วนต้นหรือ
ส่วนท้ายของย่อหน้า
- _____ ๖. ถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความและ
รู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่าน
ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
- _____ ๗. ขณะอ่านจับใจความสำคัญไม่ควรพะวงอยู่กับเรื่องหลักภาษาหรือเรื่องราว
อื่นๆ ที่ไม่อยู่ในความต้องการ
- _____ ๘. ขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญคือการตอบคำถาม
เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ
- _____ ๙. การอ่านจับใจความสำคัญไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของศัพท์ที่ปรากฏ
- _____ ๑๐. การอ่านจับใจความสำคัญจำเป็นต้องสำรวจส่วนประกอบของหนังสือ เช่น
ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ

แบบฝึกที่ ๑ ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ
กิจกรรมที่ ๒ ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง

เรียงลำดับโดยเขียนเติมตัวเลข ๑ - ๖ ลงในดาวหน้าข้อความให้ถูกต้องตามขั้นตอนวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ (๖ คะแนน)

ก. อ่านเรื่องให้เข้าใจ

ข. จับใจความให้ได้ว่า ใคร ทำ อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

ค. แยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกัน

ง. แปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ

จ. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน กำหนดวิธีอ่านอย่างเหมาะสม

ฉ. สรุปเป็นใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเอง

แบบฝึกที่ ๑ ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ กิจกรรมที่ ๓ สรุปองค์ความรู้

คำชี้แจง จากการศึกษาใบความรู้ที่ ๑ ให้นักเรียนสรุปความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ โดยจัดทำแผนภาพความคิดต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ (๒๐ คะแนน)

ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

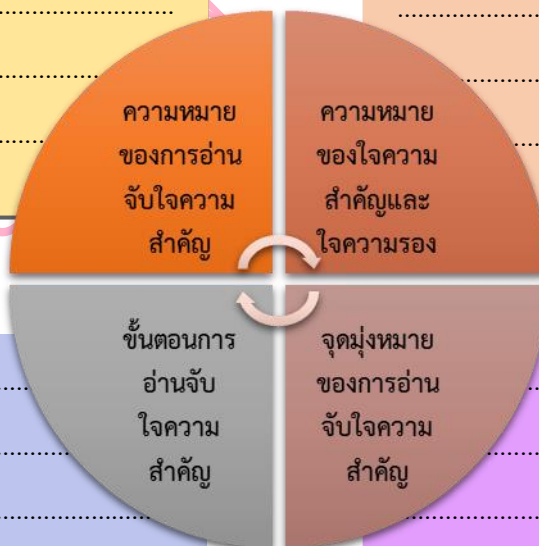
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง การวิเคราะห์ความหมายของคำ

การอ่านจับใจความจากสื่อ เช่น การอ่านข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ หรือการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ต่าง ๆ จากนิตยสาร วารสาร การอ่านแบบนี้เราต้องอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญหรือความคิดหลัก ความนัยที่แฝงไว้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เราอ่านให้ได้ เพื่อเราจะได้เข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างครบถ้วน เนื่องด้วยคำบางคำ แม้จะมีความหมายโดยตรงอยู่แล้ว แต่ก็ยังสามารถนำมาใช้ในความหมายใหม่ได้ ฉะนั้นจะต้องดูจากคำอื่นๆ ในประโยคประกอบด้วย

คำในภาษาไทย มีคำเป็นจำนวนมากที่มีทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย คำคำนั้นหากปรากฏตามลำพัง จะไม่สามารถบอกได้ว่าใช้ความหมายโดยตรงหรือใช้ความหมายโดยนัย คำคำนั้นหากปรากฏร่วมกับคำอื่นเป็นข้อความจะช่วยให้เข้าใจความหมายได้ ดังนั้นจึงควรฝึกพิจารณาความหมายของคำจากข้อความที่แวดล้อมอยู่นั้น

ดังนั้น การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ต้องทำความเข้าใจกับความหมายของถ้อยคำที่ใช้ประกอบด้วยถ้อยคำได้แก่ คำที่มีความหมายโดยตรง และคำที่มีความหมายโดยนัย ซึ่งผู้รับสารจะต้องเข้าใจความหมายให้ถูกต้องจากข้อความที่แวดล้อม หรือที่เรียกว่า บริบท คำที่มีความหมายโดยตรงจะสามารถค้นหาความหมายได้จากพจนานุกรมเป็นความหมายเฉพาะคำ ไม่กว้างขวางเหมือนคำที่มีความหมายโดยนัย อันเกิดจากความรู้สึกนึกคิดได้

การบอกความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

คำที่มีความหมายโดยตรง คือ คำที่มีความหมายตรงตามเนื้อความหรือความหมายที่ปรากฏ ในพจนานุกรม เป็นคำที่ใช้ทั่ว ๆ ไปทั้งการพูดและการเขียน

คำที่มีความหมายโดยนัย คือ คำที่มีความหมายแฝงอยู่ เป็นความหมายในเชิงเปรียบเทียบไม่ได้แปลความหมายตรงตามรูปคำ คำที่มีความหมายโดยนัยมักเป็นคำที่แสดงความคิดหรือความรู้สึกที่ลึกซึ้งมากกว่าคำที่มีความหมายโดยตรง

ตัวอย่างการแปลความหมาย

ข้อความ	ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
ผักชีโรยหน้า	ผักชนิดกลิ่นหอมนิยมนำมาแต่งอาหาร	ผู้ที่ชอบทำอะไรความดีเพียงผิวเผิน
ใต้ดิน	สิ่งที่วางหรืออาศัยอยู่ต่ำลงไปใต้ดิน	ไม่เปิดเผยไม่ถูกกฎหมาย
สวมหน้ากาก	การนำสิ่งอื่นมาปิดบังใบหน้า	แสดงท่าทีให้เข้าใจผิด
ถือหาง	อาการกำลังจับ ยก หยิบ	การเข้าข้าง สนับสนุน
นอกคอก	อาการที่กำลังอยู่ด้านนอก	ประพฤตินอกกลุ่มนอกทาง
เก้าอี้	ที่สำหรับนั่ง มีขา	ตำแหน่ง
เพชร	ชื่อแก้วที่แข็งที่สุดและมีน้ำแวววาวกว่าพลอยอื่นๆ	บุคคลที่มีคุณค่า

ตัวอย่างการใช้คำที่มีความหมายโดยตรง - ความหมายโดยนัยในประโยค

ผักชีโรยหน้า	โดยตรง	อาหารจานนี้ดูดีน่าทานเมื่อเรานำผักชีโรยหน้าลงไป
	โดยนัย	บางโรงเรียนเวลามีคนมาตรวจก็จะปรับปรุงโรงเรียนแบบผักชีโรยหน้าเพื่อหวังรางวัลโรงเรียนดีเด่น
เก้าอี้	โดยตรง	นักเรียนช่วยกันจัดเก้าอี้ในห้องเรียน
	โดยนัย	ส.ส.กำลังแย่งเก้าอี้กัน
ดาว	โดยตรง	เราจะเห็นดาวเด่นชัดเจนในคืนเดือนมืด
	โดยนัย	มะลิตาเป็นดาวเด่นในการประกวดเชียร์ลีดเดอร์
เพชร	โดยตรง	ผู้หญิงชอบเครื่องเพชร
	โดยนัย	ขุนช้างขุนแผนเป็นเพชรเม็ดงามประดับวงการวรรณกรรมไทย
กล้วย	โดยตรง	ฉันชอบกินกล้วยสุก
	โดยนัย	โธ่เอ๊ย! ของกล้วยๆ แค่นี้ก็ทำไม่ได้

การพิจารณาความหมายของคำ มีหลักในการพิจารณา ดังนี้

- ๑) พิจารณาความหมายตามที่พจนานุกรมกำหนด
- ๒) พิจารณาความหมายจากสำนวนโวหาร
- ๓) พิจารณาความหมายจากบริบท
- ๔) พิจารณาความหมายจากน้ำเสียงและสีหน้าประกอบ

ตัวอย่างการใช้คำที่มีความหมายโดยตรง-ความหมายโดยนัยในเนื้อความ

ตัวอย่างที่ ๑

ในลักษณะนั้นว่าปัจจามิตร	มาตั้งตติดาหากรุงใหญ่
จงเร่งรีบรีพลสกลไกร	ไปช่วยชิงชัยให้ทันที
ถึงไม่ เลี้ย งบุษบาเห็นว่าชั่ว	แต่เขารู้ยู่ที่ว่านั่นเป็นพี่
อันองค์ท้าวดาหาธิบดี	นั่นมิใช่อาหรือว่าไร
มาตรแมนเสียเมืองดาหา	จะพลอยอายชายหน้าหรือหาไม่
ซึ่งเกิดศึกสาเหตุเภทภัย	ก็เพราะใครทำความไว้งาม พัคตร์
ครั้งหนึ่งก็ให้เสียวจา	อายชาวดาหาอาณาจักร
ครั้งนี้เร่งคิดดูจงนัก	จะซ้ำให้เสียศักดิ์ก็ตามที
แม้มียกพลไกลไปช่วย	เราม้วยก็อย่ามา ดูผี
อย่าดูทั้งเปลวอัคคี	แต่นี่ขาดกันจนบรรลัย

(อิเหนา)

จากตัวอย่างเรื่อง อิเหนา ตอน ตอนศึกกะหมังกูหนิง ซึ่งฝ่ายตะหมังเมืองกูเรปันถือหนังสือของท้าวกูเรปันไปถึงเมืองหมันหยา และนำจดหมายไปส่งให้อิเหนา มีการใช้ความหมายโดยนัย ได้แก่ เลี้ย, กามพัคตร์ และ ดูผี ซึ่งการเปรียบเทียบความหมายของคำว่า “เลี้ย” หมายถึง แต่งงานอยู่ดูแลเป็นคู่ครอง ความหมายของคำว่า “กามพัคตร์” หมายถึง ทำเรื่องน่าอับอาย อับยศอดสู เอาไว้ และความหมายของคำว่า “ดูผี” หมายถึง ศพของพ่อ ที่ต้องตายในสนามรบ

ตัวอย่างที่ ๒

สาวใช้คนใหม่

กาญจนา นาคันนันทน์

“น่าเสียดายที่เธอเป็นเพียงสาวใช้” เขาคิดต่อไป

“แต่เธอช่างเป็นสาวใช้ที่ฉลาดเฉลียวเกินธรรมดาเหลือเกิน น่าอัศจรรย์ที่จะพยายามจะเป็นนักประพันธ์ให้ได้ ถ้าเป็นเองไม่ได้...เพียงตำแหน่งภรรยานักประพันธ์ เธอจะพอใจไหม”

“กุหลาบแดงบนโต๊ะนั้น หมายความว่าอะไร เธอจะรู้บ้างไหมหนอ แต่ท่าทางไม่บอกเลยว่า เธอเข้าใจความหมายของมัน เราสิ บ้าไปคนเดียว”

“...ถ้าเราเป็นคนโง่ ๆ ไม่เข้าใจคำพูดท่าทีของเขาก็จะดี คงทำให้เราทำท่าสนทียิ่งขึ้น แต่นี่มันรู้เสียแล้ว จะแกล้งทำเป็นไม่รู้ จะโกหกได้นานสักเท่าไร”

“เร็วเหลือเกิน เราเพิ่งเผชิญหน้ากันเพียงเจ็ดวัน” เธอรำพึงพลางมองไปทางตึกสี่ชมพู “แต่นั้นแหละถ้าคนจะรักกันจริง ๆ เพียงแลเห็นครั้งแรก เราก็รู้ว่าคนคนนี้เป็นของเรา ทำไมจึงช่างเข้าใจกันได้ง่ายดายนักก็ไม่ทราบ”

เธอก้มลงดม “กุหลาบแดงแจ่มรัก” แล้วก็นึกถึงเขาต่อไปอย่างไม่รู้จบสิ้น

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า คำว่า “กุหลาบแดง” นอกจากจะหมายถึงดอกไม้ชนิดหนึ่งที่เรียกชื่อว่า ดอกกุหลาบมีสีแดง แต่ความหมายโดยนัยที่ยกมานี้หมายถึง ความรักระหว่างหญิงและชายที่มีต่อกัน

สรุปความรู้การวิเคราะห์ความหมายของคำ

การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ต้องทำความเข้าใจกับความหมายของถ้อยคำที่ใช้ประกอบด้วย ถ้อยคำได้แก่ คำที่มีความหมายโดยตรง และคำที่มีความหมายโดยนัย ซึ่งผู้รับสารจะต้องเข้าใจความหมายให้ถูกต้องจากข้อความที่แวดล้อม หรือที่เรียกว่า บริบท คำที่มีความหมายโดยตรงจะสามารถค้นหาความหมายได้จากพจนานุกรมเป็นความหมายเฉพาะคำ ไม่กว้างขวางเหมือนคำที่มีความหมายโดยนัย อันเกิดจากความรู้สึกรู้สึกนึกคิดได้ เช่นคำว่า กา และหงส์ นอกจากความหมายตรงตามพจนานุกรม หมายถึง สัตว์ปีกชนิดหนึ่งที่บินได้ แต่ความหมายโดยนัย คำว่า กา หมายถึง ผู้มีสกุลต่ำ และคำว่า หงส์ หมายถึง ผู้มีสกุลสูง เป็นต้น

(สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (๒๕๕๘). หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ม.๓)

แบบฝึกที่ ๒ การวิเคราะห์ความหมายของคำ
กิจกรรมที่ ๑ ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ความหมายของคำ

คำชี้แจง จากการศึกษาใบความรู้ที่ ๒ ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่องการวิเคราะห์ความหมายของคำ โดยจัดทำแผนภาพความคิดต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ (๒๐ คะแนน)

ความแตกต่างของคำที่มี
ความหมายโดยตรงและ
ความหมายโดยนัย

การวิเคราะห์
ความหมายของคำ

หลักการพิจารณา
ความหมายของคำ

แบบฝึกที่ ๒ การวิเคราะห์ความหมายของคำ
กิจกรรมที่ ๒ ความหมายของคำ

คำชี้แจง

อ่านประโยคต่อไปนี้ พิจารณาคำตัวหนาที่ขีดเส้นใต้ แล้วปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. เขียนตอบความหมายของคำ ๒. วิเคราะห์ว่าเป็นคำที่ความหมายนัยตรงหรือความหมายโดยนัย โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือก (ข้อละ ๒ คะแนน รวม ๒๐ คะแนน)

ข้อ	ข้อความ	ความหมาย โดยตรง	ความหมาย โดยนัย
๑	<u>เพชร</u> เป็นอัญมณีที่มีค่ามากที่สุดและมีราคาแพง	☐	☐
	หมายถึง _____		
๒	กระโปรงตัวนี้สวย <u>เตะตา</u> ฉันจริงๆ	☐	☐
	หมายถึง _____		
๓	ปัจจุบันนี้ไม่มีนักเขียน <u>ไส้แห้ง</u> ระดับวงการวรรณกรรมแล้ว	☐	☐
	หมายถึง _____		
๔	ไม้กฤษณาจัดเป็นไม้ <u>เนื้อหอม</u> ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจมาก	☐	☐
	หมายถึง _____		
๕	เธอเป็น <u>ดาว</u> ประจำโรงเรียนที่สวยและฉลาดมากๆ เลย	☐	☐
	หมายถึง _____		

ข้อ	ข้อความ	ความหมาย โดยตรง	ความหมาย โดยนัย
๖	นิติพลกลายเป็น <u>เด็กเลี้ยงแกะ</u> ในสายตาเพื่อนๆ	☐	☐
	หมายถึง _____		
๗	สุนีย์และสุชาติมักจะสวม <u>หน้ากาก</u> เข้าหากันเสมอ	☐	☐
	หมายถึง _____		
๘	รายการ The Mark Singer ให้นักร้องสวม <u>หน้ากาก</u> ร้องเพลง	☐	☐
	หมายถึง _____		
๙	น้ำมะนาวร้านนี้ <u>เปรี้ยว</u> จนเซ็ดฟันไปหลายวันเลย	☐	☐
	หมายถึง _____		
๑๐	แม่ค้าคนนี้ <u>เค็ม</u> มาก ลูกค้าซื้อของตั้งหลายพันไม่ลด สักแดงเลย	☐	☐
	หมายถึง _____		

แบบฝึกที่ ๒ การวิเคราะห์ความหมายของคำ
กิจกรรมที่ ๒ วิเคราะห์ความหมายของคำ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าคำตอบที่ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใดมีคำที่มีความหมายโดยนัย

- ก. น้องเดินไปเตะแก้วแตก
- ข. ถ้าพูดมากระวังจะถูกเตะ
- ค. เสื้อตัวนี้สีสวยเตะตานั่นจริงๆ
- ง. เขาซ้อมเตะฟุตบอลที่จุดโทษ

๒. คำที่มีความหมายโดยนัยที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคต่อไปนี้ มีความหมายตรงกับข้อใด

“นายเต๋อพูดจี๋เส้นดีจัง”

- ก. ทำให้จกจี้
- ข. ทำให้ขบขัน
- ค. ทำให้ตื่นเต้น
- ง. ทำให้หายเมื่อย

๓. ข้อใดมีความหมายโดยตรง

- ก. นิพนธ์ยกกล่องนมขึ้นวางบนรถบรรทุก
- ข. ฟ้าย่อมยอมยทรงขาวไม่ออกมาสู้อีกต่อไป
- ค. ยุทธชอบยกเมฆโดยอุเรื่องขึ้นมาเองเสมอ
- ง. ขโมยยกเค้บ้านเศรษฐีใหม่ได้ทรัพย์สินไปจำนวนมาก

๔. ข้อใดไม่มีคำที่มีความหมายโดยนัย

- ก. ประธานนักเรียนถูกรุมกินโต๊ะในที่ประชุม
- ข. นักเรียนสองคนนี้ดูท่าทางไม่กินเส้นกันเลย
- ค. เขาขับรถกินทาง จึงถูกรถที่วิ่งสวนทางมาเฉี่ยวชน
- ง. ครูสั่งให้นักเรียนทุกคนกินอาหารเข้ามาให้เรียบร้อย

๕. ข้อใดสื่อความหมายนัยตรงหรือความหมายโดยตรง

- ก. บรรดาเพื่อน ๆ มักมาลั้มทับเขา ทำให้เขาไม่สามารถตั้งตัวได้
- ข. เรือลำนี้นั้นคันแล้ว เพราะเจ้าของใช้เรือที่เพิ่งต่อมาใหม่แทน
- ค. การแต่งงานควรเข้าตามตรอกออกตามประตูน่าจะเหมาะสมกว่า
- ง. งานช่างสุรินทร์นี้เป็นงานช่างจริง ๆ มีช่างจำนวนมากและคนชมก็มาก

๖. ข้อใดใช้ในความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

- ก. ไม้ตัด ไม้ดอก
- ข. ไม้ نرم ไม้แข็ง
- ค. ไม้คาน ไม้กวาด
- ง. ไม้บรรทัด ไม้หอม

๗. “สำหรับร้านหนังสือยักษ์ใหญ่ขวัญใจนักเรียนอย่างศูนย์หนังสือแห่งจุฬาฯ ก็คอยปรับนโยบายนี้มาตลอด โดยทุกปีจะมีกระเช้าหนังสือที่นำหนังสือทรงคุณค่าหลากหลายเล่มบรรจุลงกระเช้าของขวัญให้ผู้รักการอ่านได้เลือกสรร ซึ่งในปีที่ผ่านมาทางศูนย์ได้แบ่งของขวัญเป็นหลายชุด เพื่อให้สามารถเลือกเป็นของขวัญได้ถูกใจทุกเพศทุกวัย”

คำว่า “ยักษ์ใหญ่” หมายถึง

- ก. ใหญ่เท่ากับยักษ์
- ข. ยักษ์ตัวใหญ่
- ค. ยิ่งใหญ่ ใหญ่โต และมีชื่อเสียงโด่งดัง
- ง. อมนุษย์พวกหนึ่ง ถือกันว่ามีรูปร่างใหญ่โตน่ากลัว

๘. จากบทความข้อใดเป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

- ก. ขวัญใจ
- ข. ตอบรับ
- ค. ทรงคุณค่า
- ง. รักการอ่าน

๙. อย่าเอื้อมเด็ดดอกฟ้า

มาถนอม

สูงสุดมีอ้มักตรอม

อกใช้

ฉุกใจได้คิดสัการแล้ว

ตั้งดวงแก้วตกต้องแผ่นผา

โอ้วว่าดวงใจอยู่ไกลลิบ

เหลือจะหยิบมาชมภิรมย์สันต์

คำว่า “ดอกฟ้า” หมายถึง

- ก. หญิงอันเป็นที่รัก
- ข. ดอกไม้ที่อยู่บนฟ้า
- ค. หญิงผู้ร่ำรวยเงินทอง
- ง. หญิงผู้สูงส่งด้วยเกียรติและฐานะ

๑๐. จากบทร้อยกรองข้อใดเป็นคำที่มีความหมายโดยนัย ทุกคำ

- ก. ดวงแก้ว ดวงใจ
- ข. ดอกฟ้า แผ่นผา
- ค. สุดมีอ ฉุกใจ
- ง. ดวงใจ ภิรมย์สันต์

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

วิธีการอ่านจับใจความมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าอย่างไร เช่น การขีดเส้นใต้ การใช้สีต่างๆ กัน แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี แต่ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษาและสำนวนของตนเองไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ วิธีจับใจความสำคัญมีหลักดังนี้

๑. พิจารณาทีละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าจะปรากฏดังนี้

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า
๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเอง จากการอ่านทั้งย่อหน้า(ในกรณีใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญอาจอยู่รวมในความคิดย่อย ๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นประโยคหลัก

ตัวอย่างใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้า

ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

ใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายย่อหน้า

ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือดทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขาอ่อนแรง ความเครียดจึงเป็นตัวการให้แก่เร็ว

ใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า

โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืช หากไม่มีความรอบคอบในการใช้ จะทำให้เกิดสารตกค้าง ทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ ฉะนั้นเมื่อซื้อผักไปรับประทานจึงควรล้างผักด้วยน้ำหลายๆครั้ง เพราะจะช่วยกำจัดสารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำผสมโซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้ แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

ใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

การรักษาстилเพื่อบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น เรามาอยู่วัด มาบวชสามเณร ไม่ใช่ถือแต่ศีลแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบ มีวินัย เราเดินอย่างมีระเบียบมีวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบนั้นเป็นคนที่มีศีล ถ้าเราไม่มีระเบียบก็ไม่มีศีล

ใจความสำคัญไม่ปรากฏในส่วนใด ต้องสรุปเอง

การเดิน การว่ายน้ำ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจน
การหายใจลึกๆ ล้วนมีส่วนทำให้สุขภาพแข็งแรง

ใจความสำคัญคือ การทำให้สุขภาพแข็งแรงทำได้หลายวิธี

(จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิมสำราญ, ๒๕๕๐, หน้า ๔๕ - ๔๖)

วิธีการพิจารณาใจความรองหรือผลความ

ลักษณะของผลความ มีดังนี้

๑. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความข้อความที่เป็นใจความ
๒. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
๓. การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
๔. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

ตัวอย่างใจความรองหรือผลความ

(ตัวเอน ชีตเส้นใต้ คือใจความรองหรือผลความในแต่ละลักษณะ)

การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความ

“ประเทศไทยแดนสวรรค์ที่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัยใฝ่ฝันว่าจะได้มาเยือน เพื่อแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ที่น่าประทับใจไม่รู้ลืม จากความหลากหลายของ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม ประเพณีอันทรงคุณค่าหรือถิ่น ธรรมชาติที่งดงาม และกิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมายทำให้มีผู้คนจำนวนมากเดินทางมายัง ประเทศไทย และทำให้ประเทศไทยมีรายได้มหาศาลตลอดเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา”

การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง

“ในวัฒนธรรมไทยนั้น เด็กทารกจะถูกจัดให้นอนในเปล เปลที่ให้เด็กนอนนั้น ยังบ่งบอกฐานะของครอบครัวอีกด้วย เช่น ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะมี เปลที่ประดิษฐ์ด้วยวัสดุที่มีราคาสูงกว่าครอบครัวฐานะปานกลาง บางครอบครัวอาจซื้อเปลที่มีจำหน่ายในท้องตลาดมาใช้ แต่บางครอบครัวก็ทอเปลใช้เอง ส่วนครอบครัวที่ฐานะไม่ดี อาจใช้ผ้าขาวม้าหรือผ้าที่มีขนาดใหญ่และมีขนาดยาวพอควร นำมาผูกไว้เป็นเปลระหว่างเสาบ้าน ๒ ต้น หรือผูกไว้ระหว่างต้นไม้ ๒ ต้น”

การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์

“บนผืนผ้าใบสีขาวว่างเปล่านั้นก็เช่นกัน ปลายพู่กันแต่งแต้มปาดป้ายสีลงไป จากความไม่มีอะไรเลย ทีละครั้งทีละคราว ก่อร่างสร้างรูปเป็นภาพปาสีสวยงาม ทั้งภาพก็กำเนิดเกิดมาจากฝีแปรงเล็ก ๆ ทีละเส้นทีละสาย ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทั้งปวง มาจากองค์ประกอบเล็กๆ ที่มารวมกันเสมอ”

การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

“การดื่มสุราและสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่ไม่ดี ทั้งเปลืองเงินเปลืองทองและเป็นการทำลายสุขภาพ ทำลายชีวิตทั้งในทางตรงและทางอ้อม การดื่มสุราเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคเรื้อรังมากกว่า ๖๐ ชนิด การดื่มสุราเป็นสาเหตุอันดับ ๑ ของอุบัติเหตุจราจร ซึ่งร้อยละ ๕๐ เกิดจากเมาแล้วขับ การสูบบุหรี่เป็นการเร่งให้เสียชีวิตเร็วกว่าที่ควรทำให้เกิดโรคเรื้อรังทุกขั้วทรมาณ เช่น มะเร็งปอด โรคถุงลมโป่งพอง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดในสมอง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๔). หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓)

ตัวอย่างการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง

ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติและเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แขนขา อ่อนแรง ความเครียดจึงเป็นตัวการที่เร่งให้แก่เร็ว

ใจความสำคัญของข้อความนี้ อยู่ตอนท้ายย่อหน้า คือ ความเครียดเป็นตัวการที่เร่งให้แก่เร็ว

ใจความรองของข้อความนี้ มีลักษณะเป็นการให้เหตุผลโดยข้อมูล (ของการเร่งให้แก่เร็ว) คือ ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติและเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แขนขา อ่อนแรง

สิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างหนึ่งอาจมีประโยชน์อื่นๆ แทรกอยู่อีก เช่น มะละกอ ซึ่งเป็นเพียงของกินพื้นบ้าน เมื่อศึกษาให้ลึกกลับพบว่า มีประโยชน์อย่างอื่นอีกมาก เช่น เนื้อผลดิบเป็นยาระบายอ่อนๆ ใบช่วยบำรุงหัวใจ รากนำไปต้มน้ำดื่ม ใช้ขับปัสสาวะ มียางช่วยย่อยอาหาร ผลดิบของมะละกอนำไปประกอบอาหารคาวหวานและเครื่องดื่มได้หลายชนิด

ใจความสำคัญของข้อความนี้ อยู่ตอนต้นย่อหน้า คือ สิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างหนึ่งอาจมีประโยชน์อื่นๆ แทรกอยู่

ใจความรองของข้อความนี้ มีลักษณะเป็นการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง (ของประโยชน์อื่น ๆ ว่าเช่นอะไรบ้าง) คือ มะละกอเป็นเพียงของกินพื้นบ้าน เมื่อศึกษาให้ลึกกลับพบว่า มีประโยชน์อย่างอื่นอีกมาก เช่น เนื้อผลดิบเป็นยาระบายอ่อนๆ ใบช่วยบำรุงหัวใจ รากนำไปต้มน้ำดื่ม ใช้ขับปัสสาวะ มียางช่วยย่อยอาหาร ผลดิบของมะละกอนำไปประกอบอาหารคาวหวานและเครื่องดื่มได้หลายชนิด

แบบฝึกที่ ๓ วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
และการพิจารณาใจความรอง
กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาใจความสำคัญ

คำชี้แจง

อ่านข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย ☒ หน้าข้อความตัวเลือกที่เป็น
ประโยคเป็นใจความสำคัญของเรื่อง (๕ คะแนน)

๑

(๑)การพัฒนาชนบทมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย (๒)เพราะสภาพชนบทของเรายังต้องการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน (๓)ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดินทำกิน การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ ปัญหาการขาดการศึกษาและสาธารณสุขที่เหมาะสม (๔)ซึ่งเรื่องต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับความยากจนและมักจะเป็นวงจรที่มีปัจจัยหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกปัจจัยหนึ่งเสมอ

- ☐ ประโยคที่ ๑
- ☐ ประโยคที่ ๒
- ☐ ประโยคที่ ๓
- ☐ ประโยคที่ ๔
- ☐ ประโยคที่ ๑ และ ประโยคที่ ๔

๒

(๑)เซรุ่มหลายอย่าง (๒)ผลิตมาจากสัตว์ชนิดต่าง ๆ กัน (๓)จากลิงบ้าง จากม้าบ้าง วัวบ้าง แต่ (๔)เซรุ่มป้องกันพิษสุนัขบ้ารุ่นล่าสุดผลิตจากคน

- ☐ ประโยคที่ ๑
- ☐ ประโยคที่ ๒
- ☐ ประโยคที่ ๓
- ☐ ประโยคที่ ๔
- ☐ ประโยคที่ ๑ และ ประโยคที่ ๔

๓

(๑)ศิลปะแห่งการฟังไม่ได้หมายถึงฟังอย่างเดียว (๒)การทำเช่นนั้นง่ายเกินกว่าที่จะนับเป็นศิลปะ (๓)ศิลปะแห่งการฟังจึงหมายถึงความสามารถที่จะชักจูงผู้พูดให้หันมาฟังเรื่องที่เขานัดที่สุด (๔)คือแสดงให้เห็นว่าตนกำลังฟังคำพูดของเขาด้วยความตั้งใจ

- ☐ ประโยคที่ ๑
- ☐ ประโยคที่ ๒
- ☐ ประโยคที่ ๓
- ☐ ประโยคที่ ๔
- ☐ ประโยคที่ ๑ และ ประโยคที่ ๔

๔

(๑)ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างตระหนักกันดีว่า (๒)การศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่ยอดเยียมที่สุด (๓)การเร่งรัดพัฒนาทางวัตถุใด ๆ จักล้มเหลวทั้งสิ้น (๔)หากประชาชนยังด้อยการศึกษา

- ☐ ประโยคที่ ๑
- ☐ ประโยคที่ ๒
- ☐ ประโยคที่ ๓
- ☐ ประโยคที่ ๔
- ☐ ประโยคที่ ๑ และ ประโยคที่ ๔

๕

(๑)ดนตรีไทยเป็นสัญญาณบอกถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพิธีกรรม (๒)เช่น ในงานทำบุญเลี้ยงพระ เมื่อเพลงโหมโรงเช้าดังขึ้น ก็จะทราบกันว่าพระมาถึงแล้ว เวลาพระจะกลับปีพาทย์ก็บรรเลงเพลงกราวรา ใน การเทศน์มหาชาติ ถ้าเล่นเพลงเช่นเหล่านี้ก็แสดงว่าจบการเทศน์กัณฑ์ซุก แต่ละกัณฑ์จะมีเพลงประจำ (๓)เพลงเป็นสิ่งที่บอกให้เจ้าของกัณฑ์ต่อไปได้เตรียมตัวด้วยหรือในงานพระราชพิธี ถ้าตรัสสังข์ดังขึ้น ก็แสดงว่าพระเจ้าอยู่หัวเสด็จแล้ว ถ้าจะทรงลูกไปจุดเทียน ปีพาทย์ก็จะบรรเลงเพลงสาธุการ (๔)ดังนั้นไม่ว่าพิธีกรรมตามขั้นตอนของชีวิต พิธีทางศาสนาหรือพระราชพิธีจะมีดนตรีไทยเป็นเครื่องบอกลักษณะ หรือขั้นตอนในพิธีเสมอ

- ☐ ประโยคที่ ๑
- ☐ ประโยคที่ ๒
- ☐ ประโยคที่ ๓
- ☐ ประโยคที่ ๔
- ☐ ประโยคที่ ๑ และ ประโยคที่ ๔

แบบฝึกที่ ๓ วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
และการพิจารณาใจความรอง
กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาลักษณะใจความรอง

คำชี้แจง พิจารณาลักษณะของใจความรองในข้อความที่กำหนดให้ (โดยใจความรองเป็นข้อความที่ถูกขีดเส้นใต้ไว้) แล้วนำตัวอักษรหน้าลักษณะใจความรอง ใน ไปเติมลงในข้อความที่กำหนดให้ ให้ถูกต้อง (๕ คะแนน)

- ก การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความข้อความที่เป็นใจความ
- ข การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ค การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวนหรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
- ง การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

..... ๑. สัตว์มีพิษมีอยู่ทั่วไป เช่น แมงป่อง ตะขาบ มดแดง และมดคันไฟ พบอยู่บนดิน ในซอกหิน ซอกไม้ และโพรงไม้ ตัวต่อ แตน และผึ้ง พบอยู่ตามต้นไม้ คางคก และปลิง พบตามห้วย หนอง คลอง บึง ยุง และ บั๊ว บินอยู่ในอากาศ สัตว์แต่ละชนิดมีอาวุธสำหรับต่อสู้ ศัตรู อาวุธเหล่านี้อาจอยู่ตรงส่วนใดของสัตว์ก็ได้ เมื่อมันกัดหรือต่อยศัตรูแล้ว ก็จะฉีกน้ำพิษเข้าทางแผลทำให้เจ็บปวด บางชนิดอาจเป็นอันตรายถึงตายได้

..... ๒. เป็นที่ทราบกันดีว่า ปลาฉลามเป็นสัตว์ข่าวกุญและยังเป็นนักร้องเพลง แต่บัดนี้ได้ทราบเพิ่มเติมว่าการส่งเสียงร้องเพลงหรือคุยกันของปลาฉลาม มิได้เป็นการสื่อสารของปลาฉลามแบบปกติธรรมดา แต่เป็นการเตือนภัย และบอกสภาพแวดล้อมรอบตัวของปลาฉลาม ปลาฉลามเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกชนิดแรกที่มีระบบเรดาร์เสียงนำ

..... ๓. คาเวียร์ ไม่ใช่ชื่อปลา แต่เป็นชื่อไข่ปลาชนิดที่เอามาดองเค็มแล้ว และไข่ปลาที่จะนำมาดองเค็มได้นั้นไม่ใช่ไข่ได้ทุกชนิด ชนิดที่มาทำไข่คาเวียร์ต้องเป็นปลาใหญ่ชนิดโบราณมีอายุมาในโลกตั้ง ๔๐๐ ล้านปี สมัยยุคเดโวเนียนนั้นแหละครับ ปลาโบราณนี้เรียกกันว่า ปลาสเตอร์เจียน

..... ๔. ภาษาเป็นเรื่องของการเรียนรู้ ย่อมจะมีสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ สิ่งแวดล้อมในที่นี้คือสังคมหรือกลุ่มของผู้ใช้ภาษา เช่น เด็กไทยคนหนึ่งเมื่อเกิดใหม่ๆ ให้ไปอยู่ในประเทศอังกฤษซึ่งไม่มีคนไทยอยู่เลย เด็กคนนั้นเมื่อเติบโตขึ้นย่อมจะพูดภาษาอังกฤษได้และถ้าไม่มีใครฝึกพูดภาษาไทยให้ ก็ย่อมจะพูดภาษาไทยไม่ได้ นี่แสดงว่าภาษาเป็นเรื่องของการเรียนรู้ที่มีสิ่งแวดล้อมเข้ามาเป็นองค์ประกอบ ถ้าภาษาเป็นเรื่องของพันธุกรรมหรือสัญชาตญาณเด็กไทยที่ไปอยู่ในประเทศอังกฤษและไม่เคยพบคนไทยมาก่อน ควรพูดภาษาไทยได้เหมือนกับภาษาแม่ของตนเอง

..... ๕. แมลงได้ชื่อว่าเป็นนักสถาปนิกและนักก่อสร้างมานานก่อนที่มนุษย์จะรู้จักคิดสร้างบ้านเสียอีก ปลวกรู้จักสร้างตึกระฟ้า ตัวต่อรู้จักผสมดินก่อปูน ตัวแวกู้จักปั่นเส้นไหมเป็นที่อยู่ มดรู้จักสร้างอาณาจักรและเมืองหลวงเป็นสัดส่วน และที่น่าประทับใจก็คือการรู้จักสร้างบ้านของแมลงเหล่านี้ แมลงทำไปโดยสัญชาตญาณทั้งสิ้น

แบบฝึกที่ ๓ วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
และการพิจารณาใจความรอง
กิจกรรมที่ ๓ อ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง

๑. อ่านข้อความต่อไปนี้ และขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญ
๒. พิจารณาลักษณะของประโยคใจความรอง แล้วทำเครื่องหมายถูก ☒ ลงหน้าคำตอบที่ถูกต้อง
๓. เขียนสรุปใจความสำคัญ (๕ ข้อ ข้อละ ๙ คะแนน รวม ๔๕ คะแนน)

๑

ปัจจุบันนี้ชีวิตของเยาวชนตกอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นอบายมุข ได้แก่ สุรา ยาเสพติด การพนัน และ สถานเริงรมย์ต่างๆ ถ้าเยาวชนมีเวลาว่างมากเกินไปก็อาจถูกชักจูงไปสู่อบายมุขได้โดยง่าย หากเยาวชนตกเป็น ทาสของอบายมุขแล้ว ก็อาจจะกลายเป็นอาชญากรในที่สุด ก็หาจึงเป็นกิจกรรมยามว่างที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เยาวชนหันเหไปสู่อบายมุขได้

ลักษณะของใจความรองที่พบ ได้แก่

- ☐ ๑. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความ ข้อความที่เป็นใจความ
- ☐ ๒. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ☐ ๓. การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
- ☐ ๔. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

ใจความสำคัญ คือ

.....

.....

.....

.....

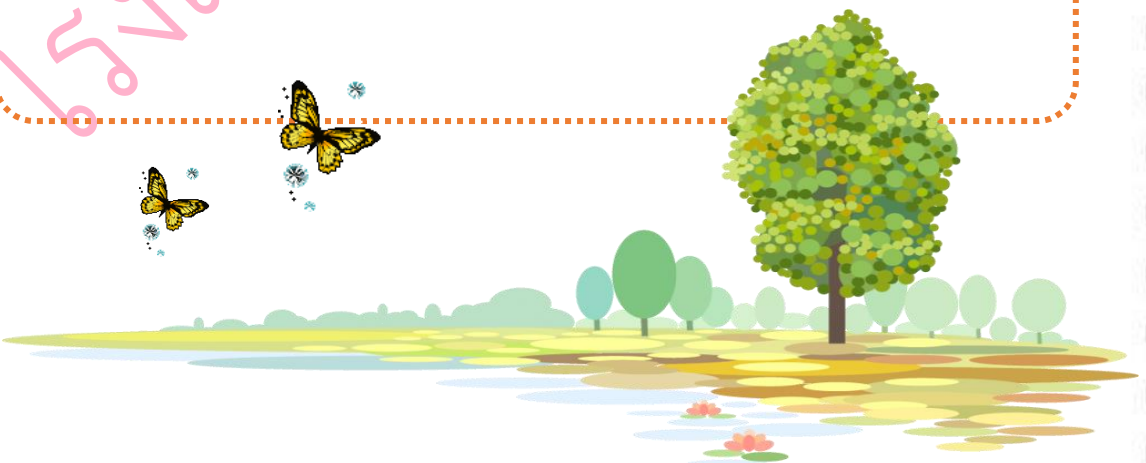
๒

“ปัญหาทุกอย่างไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ มีทางแก้ไขได้ ถ้ารู้จักคิดให้ดี ปฏิบัติให้ถูก การคิดให้ดีขึ้น มิใช่การคิดได้ด้อยลูกคิด หรือด้วยสมองกล เพราะโลกเราในปัจจุบันจะวิวัฒนาการไปมากเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่มีเครื่องมืออันวิเศษชนิดใดสามารถขบคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ การขบคิดวินิจฉัยปัญหาจึงต้องใช้สติปัญญา คือคิดด้วยสติรู้ตัวอยู่เสมอ เพื่อหยุดยั้งและป้องกันความประมาทผิดพลาด และอคติต่าง ๆ มิให้เกิดขึ้น ช่วยให้การใช้ปัญญาพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างเที่ยงตรง ทำให้เห็นเหตุเห็นผลที่เกี่ยวเนื่องกันเป็นกระบวนการได้กระจ่างชัด ทุกขั้นตอน”

ลักษณะของใจความรองที่พบ ได้แก่

- ☐ ๑. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความ ข้อความที่เป็นใจความ
- ☐ ๒. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ☐ ๓. การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
- ☐ ๔. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

ใจความสำคัญ คือ

๓

การเดินนับเป็นหนึ่งในท่วงท่าการเคลื่อนไหวที่สามัญที่สุดของมนุษย์ทุก ๆ ก้าวย่างของเราจะส่งผลต่อการบีบและคลายตัวของกล้ามเนื้อในส่วนแขน ขา และลำตัว ในจังหวะนั้นความดันในร่างกายจะทำให้เลือด น้ำเหลืองไหลเวียนได้ดีขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการทำงานของภูมิคุ้มกันโรค การเคลื่อนไหวของอวัยวะภายในขณะเดิน เช่น กล้ามเนื้อกะบังลม กล้ามเนื้อช่องท้อง เป็นต้น ถือเป็นการบริหารกล้ามเนื้อภายในร่างกายอีกทางหนึ่ง

แค่เราใช้เวลาในการเดินเร็ววันละครึ่งชั่วโมง หรือผ่อนคลายอารมณ์ด้วยการเดินเท้าเปล่าให้ส้นเท้าได้มีโอกาสสัมผัสกับพื้นดินหรือพื้นหญ้า ก็ถือเป็นการออกกำลังกาย และเป็นกิจกรรมการพักผ่อนที่เหมาะสมสำหรับคนที่นั่งทำงานทั้งวันอีกด้วย

ลักษณะของใจความรองที่พบ ได้แก่

- ☐ ๑. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความ ข้อความที่เป็นใจความ
- ☐ ๒. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ☐ ๓. การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
- ☐ ๔. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

ใจความสำคัญ คือ

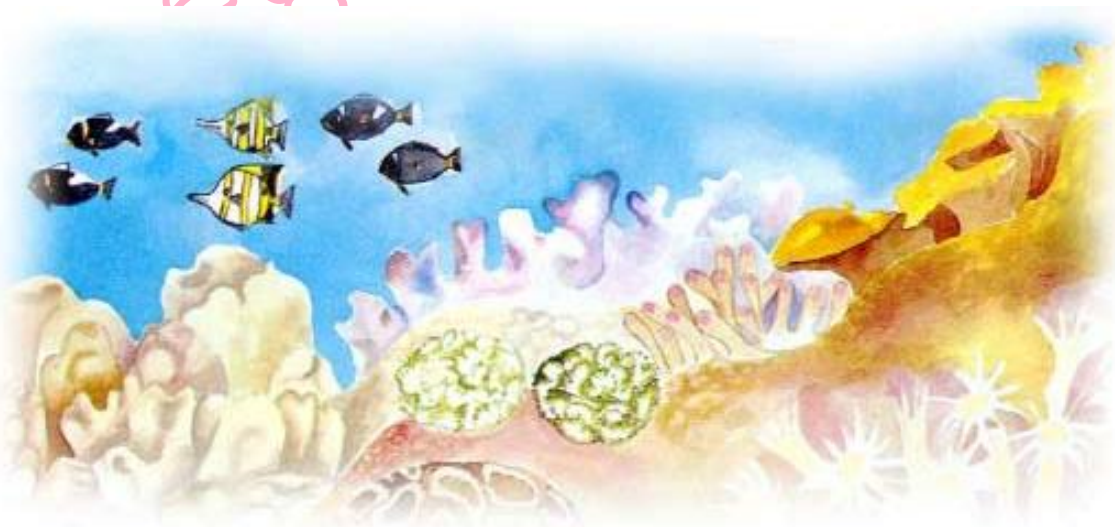

๔ ปะการังเป็นแหล่งพักพิงของปลาตัวเล็ก แต่ปัจจุบันถูกพ่อค้าปลาตู้ทำลายโดยใช้วิธีฉีดพ่นยาสลับไปตามคอ ปะการัง เพื่อจับปลาที่สวยงามไปขาย มีผลทำให้ปะการังตายไปด้วย เมื่อปะการังตาย ปลาเล็กปลาน้อยซึ่งเป็น อาหารของปลาใหญ่ก็ถูกทำลาย ปะการังเปรียบเสมือนหม้อข้าวของชาวประมง การทำลายปะการังจึงเท่ากับ เป็นการทစ်หม้อข้าวของชาวประมงจำนวนมาก

ลักษณะของใจความรองที่พบ ได้แก่

- ☐ ๑. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความ ข้อความที่เป็นใจความ
- ☐ ๒. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ☐ ๓. การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
- ☐ ๔. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

ใจความสำคัญ คือ

๕

ไข่ เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในหมู่ชนทั่วไป ทั้งนี้ก็ด้วยคุณสมบัติเด่นหลายประการของไข่นั้นเองไม่ใช่อื่นใด กล่าวคือ ไข่นั้นสามารถนำไปปรุงอาหารได้ทั้งคาวและหวานได้นับสิบ ๆ อย่าง การใช้ไข่ประกอบอาหารทำได้ง่ายมาก เช่น ต้ม ตุ่น ทอด เจียว หรือลวก นอกจากนี้บางคนรับประทานอาหารเนื้อสัตว์บางชนิดไม่ได้ แต่อาศัยรับประทานไข่แทนจนเกิดคำพังเพยที่ว่า “เกลียดตัวกินไข่” ยิ่งกว่านั้นคุณสมบัติพิเศษของไข่อีกอย่างหนึ่งคือ ไข่เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ถึงกับมีผู้เคยกล่าวเป็นคำขวัญไว้ว่า “กินไข่วันละฟอง ไม่ต้องไปหาหมอ” ทั้งนี้เพราะไข่ประกอบไปด้วยสารต่างๆ ที่จำเป็นแก่ร่างกายหลายประการ

ลักษณะของใจความรองที่พบ ได้แก่

- ☐ ๑. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความ ข้อความที่เป็นใจความ
- ☐ ๒. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ☐ ๓. การเปรียบเทียบกับถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
- ☐ ๔. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูล สถิติ หลักฐาน เป็นต้น

ใจความสำคัญ คือ

ใบความรู้ที่ ๔

เรื่อง การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ทรงพลังที่สุด และได้ประโยชน์มากที่สุด เวลาเป็นของมีค่า ผู้อ่านย่อมได้เปรียบ หากสามารถจับใจความได้เร็วและแม่นยำ เช่น ผู้อ่านข้อสอบและติโจทย์ได้เร็ว ก็มีโอกาสดำเนินสอบสูง ผู้อ่านงานเพื่อหาข้อสรุป หรือหาข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจได้ดีและเร็ว ก็จะมีความสำเร็จก้าวหน้ารวดเร็วด้วย

ในการอ่านแบบจับใจความ ผู้อ่านต้องเริ่มต้นด้วยการมีสติ รู้ว่ากำลังอ่านเพื่อจับใจความ การอ่านอย่างมีสตินั้น อ่านไปก็ต้องพยายามหาคำตอบอยู่เสมอว่า “ทำไม” “อะไร” “เมื่อไหร่” “อย่างไร” “ที่ไหน” ในบรรดาคำถามทั้งห้า นั้น “ทำไม” (เพราะอะไร) เป็นคำถามที่ทรงพลังที่สุด

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือข้อความที่เขียนแสดงแบบเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ส่วนมากจะไม่มีใจความสำคัญชัดเจน เช่น นิทาน ข่าวในหนังสือพิมพ์ บทความสัมภาษณ์ แต่จะประกอบด้วยประเด็นหลัก ๆ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เป็นต้น ดังนั้นเราจะใช้หลักในการตั้งคำถาม (๕W๑H) เพื่อสรุปประเด็นของเรื่องมาเป็นใจความสำคัญ

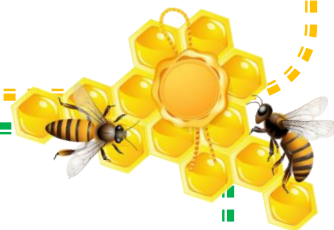
- W • (Who) ใคร หรือสิ่งใด ➡ เรื่องที่อ่านนั้นมีใคร หรือสิ่งใด เป็นตัวหลักของเรื่อง
- W • (What) อะไร ➡ อะไรเกิดขึ้นบ้างในเรื่องนั้น ๆ
- W • (Where) ที่ไหน ➡ เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน
- W • (When) เมื่อไหร่ ➡ เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเวลาใด
- W • (Why) ทำไม ➡ (เพราะอะไร) สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นคืออะไร
- H • (How) อย่างไร ➡ รายละเอียดหรือผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

ตัวอย่างการอ่านสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม

ในรังผึ้งจะมีนางพญาผึ้งเพียงตัวเดียวเท่านั้น และเมื่อใดก็ตามที่เกิดเหตุการณ์อันแสนโหดร้ายขึ้น คือการมีผึ้งนางพญาเพิ่มอีกตัว อันเกิดออกมาจากหลอดเซลล์ ๖ เหลี่ยม ที่บรรดาผึ้งงานทั้งหลายช่วยกันสร้าง สิ่งแรกที่ผึ้งนางพญาจะทำ คือ มันจะเริ่มค้นหานางพญาผึ้งตัวอื่น ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นในรัง ทั้งตัวที่ออกมาจากรวงผึ้งแล้ว หรือตัวที่ยังเป็นตัวหนอนอยู่ในหลอดรวง หลังจากนั้นการเผชิญหน้ากันก็เกิดขึ้น ผลก็คือมีการปล่อยฟีโรโมน Stress Pheromone ของผึ้งนางพญา อีกทั้งการต่อสู้กันแน่นอนที่สุดนางพญาตัวที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย จะต่อยตัวอื่นตายหมด และเป็นผู้ชนะ

ดังนั้น สุดท่ายแล้วก็พบว่า ในรังผึ้งย่อมมีผู้ปกครองรังเพียงตัวเดียวเท่านั้นแม้ว่าเรื่องราวของผึ้งนางพญาอาจเป็นเรื่องโหดร้ายไปสักหน่อย แต่นั่นก็เพื่อความเรียบร้อยของสมาชิกตัวน้อยๆ ในรัง

วิธีการสรุปใจความสำคัญ

ใคร	นางพญาผึ้ง
ทำอะไร	ค้นหานางพญาผึ้งตัวอื่น ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นในรัง
ที่ไหน	รังผึ้ง
เมื่อไหร่	มีผึ้งนางพญาเพิ่มขึ้นภายในรัง
อย่างไร	ปล่อยฟีโรโมน Stress Pheromone และต่อสู้กัน
ผลเป็นอย่างไร	มีผู้ปกครองรังเพียงตัวเดียว เกิดความเรียบร้อย

สรุปใจความสำคัญ

เมื่อมีผึ้งนางพญาเพิ่มขึ้นภายในรังผึ้ง นางพญาผึ้งจะทำการค้นหานางพญาผึ้งตัวอื่น ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นในรัง และทำการปล่อยฟีโรโมน Stress Pheromone และต่อสู้กัน ซึ่งจะเหลือผู้ชนะเป็นผู้ปกครองรังเพียงตัวเดียว เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สมาชิกในรัง

แบบฝึกที่ ๔ เรื่อง การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม กิจกรรมที่ ๑ การตอบคำถามแบบสั้นๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ และฝึกการอ่านจับใจความโดยการตอบคำถามแบบสั้นๆ (๕ ข้อ ข้อละ ๔ คะแนน รวม ๒๐ คะแนน)

« ๑. » ชาวนาคนหนึ่งออกไปทุ่งนาในช่วงฤดูหนาว เขาพบงูนอนแข็งใกล้ตายอยู่ระหว่างทาง ด้วยความสงสารเขาจึงอุ้มมันไว้ในอ้อมแขนเพื่อให้มันหายใจหายหนาว เมื่องูมีเรี่ยวแรงขึ้น มันสับแต้วออกจากชาวนาและกัดเข้าที่คอของชาวนานั้น ชาวนาทนพิษงูไม่ไหวจึงสิ้นใจตายที่ตรงนั้น

ใคร _____
ทำอะไร _____
อย่างไร _____
ผลเป็นอย่างไร _____

« ๒. » ในป่ามีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งกระหายน้ำมาก มันเห็นพวงองุ่นจึงคิดจะกินดับกระหาย มันพยายามกระโดด แต่จนแล้วจนเล่ามันก็ไม่สามารถกระโดดถึงพวงองุ่น มันจึงละความพยายามและพูดว่า เจ้าองุ่นนี้ ต้องเปรี้ยวเกินที่จะกินแน่

ใคร _____
ทำอะไร _____
อย่างไร _____
ผลเป็นอย่างไร _____

« ๓. » ในป่ามีกระต่ายตัวหนึ่งมั่นใจในความเร็วของตัวเองมันมาก มันท้าทายสัตว์ทุกตัวให้แข่งกับมัน ไม่มีสัตว์ตัวใดรับคำท้า แต่ตัวหนึ่งนึกสนุกจึงรับคำท้าเจ้ากระต่าย เมื่อการแข่งขันเริ่มต้น กระต่ายน้อยวิ่งนำเต่าไปสุดลูกหูลูกตา มันไม่เห็นเจ้าเต่าจึงงีบหลับลง เต่าน้อยคลานมาถึงกระต่ายกระต่ายก็ไม่วู้ตัว เมื่อกระต่ายตื่นขึ้นมา เจ้าเต่าก็เข้าเส้นชัยเสียแล้ว

ใคร _____
ทำอะไร _____
อย่างไร _____
ผลเป็นอย่างไร _____

๔. อีกาทัวหนึ่งกระหายน้ำมาก มันบินมาพบเหยือกน้ำอันหนึ่ง อีกาทัวใจมากบินลงไปใช้จอยปากลงดื่มกิน ช่างแย่นักปากของมันยาวไม่ถึงน้ำที่อยู่ก้นเหยือกที่ลึกนั้น อีกาจึงบินไปรวบรวมก้อนหินมามากมาย ทอยนำหินนั้นหย่อนลงไปในเหยือกน้ำ น้ำในเหยือกเอ่อล้นออกมาถึงปากของเหยือกน้ำ อีกาจึงได้ดื่มกินน้ำอย่างสมใจ

ใคร _____

ทำอะไร _____

อย่างไร _____

ผลเป็นอย่างไร _____

๕. ในป่าแห่งหนึ่งมีนกยูงตัวหนึ่งภูมิใจกับขนที่งดงามของมัน มันร้องบอกนกกระเรียนที่ขนด้าอัปลักษณ์ ถึงความงามของมัน เจ้านกกระเรียนได้ตอบ ถึงแม้ข้าไม่มีขนที่งดงามเช่นเจ้า แต่ข้าสามารถบินสูงเสียดฟ้า ส่งเสียงไกลร่าวกับได้ยินทั้งปฐพี ตัวเจ้าที่มีขนงามแต่ทำได้เพียงแค่นั่งบนดินไม่ต่างอะไรกับไก่ทั่วไป นกยูงได้ยินรับชมวดทางเดินหนีไปไกล

ใคร _____

ทำอะไร _____

อย่างไร _____

ผลเป็นอย่างไร _____

แบบฝึกที่ ๔ เรื่อง การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม

กิจกรรมที่ ๒ สรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามในประเด็นที่กำหนด

(๔ ข้อ ข้อละ ๒๐ คะแนน รวม ๘๐ คะแนน)

๑.

หลังฤดูเก็บเกี่ยว เกษตรกรมักปลูกพืชอายุสั้นและทนแล้ง พืชที่เหมาะสมได้แก่พืชตระกูลถั่ว แต่ถ้าปลูกโดยวิธีการหว่าน จะพบปัญหา เพราะมีวัชพืชรบกวนกับต้นถั่ว จึงยากแก่การกำจัดวัชพืช ทำให้ได้ผลผลิตต่ำ

วิธีการสรุปใจความสำคัญ

ใคร

.....

ทำอะไร

.....

อย่างไร

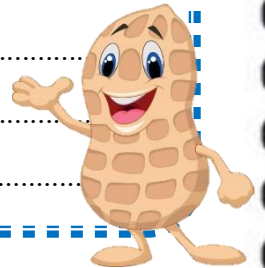
.....

เพราะอะไร

.....

ผลเป็นอย่างไร

.....

สรุปใจความสำคัญ

.....

๒.

การใช้สีปรุงแต่งอาหารคาวและหวานเพื่อให้สวยงามน่ารับประทาน เราควรจะใช้สีจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะได้จากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น ดอก ผล ใบ แก่น เหง้า เป็นต้น ต่อมาจะมีสีหลายชนิดได้จากการสังเคราะห์ทาง วิทยาศาสตร์ มีการค้นคว้าทดลองสีสังเคราะห์บางชนิดเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ดังนั้น เราควรเลือกบริโภคอาหารที่ไม่ใส่สี ถ้าจำเป็นต้องใช้สีเพื่อให้อาหาร สวยงาม น่ารับประทานก็ควรใส่สีผสมอาหารจากสีธรรมชาติที่ได้จากพืช จะได้ อาหารที่มีความปลอดภัย

วิธีการสรุปใจความสำคัญ

ใคร

ทำอะไร

เมื่อไหร่

อย่างไร

ผลเป็นอย่างไร

สรุปใจความสำคัญ

๓.

ชีวิตจะดีงาม มีความสุข ประเทศจะรุ่งเรืองมั่นคง และสังคมจะร่มเย็นเกษมสันต์ด้วย ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคน ซึ่งจะทำให้คนเป็นคนดี มีความสุข และเป็นทรัพยากร มนุษย์ที่มีคุณภาพ การพัฒนาคนก็คือ การศึกษา คนที่มีการศึกษาตลอดเวลา จบการศึกษาแล้วเรียกว่าบัณฑิต ในประเพณีไทยโบราณ เรียกคนที่บวชเรียนแล้วว่า “ทิต” (ตามปกตินิยมเขียนเป็นคำชาวบ้านว่า “ทิต”) ปัจจุบันเรียกคนที่จบการศึกษาปริญญาตรีแล้วว่าเป็น “บัณฑิต” เมื่อว่าโดยเนื้อหาสาระ บัณฑิตก็คือ คนที่ดำเนินชีวิตด้วยปัญญาเป็นอยู่ด้วยความไม่ประมาท พัฒนาชีวิตของตน จนลู่ถึงประโยชน์ที่เป็นจุดหมายของชีวิต

วิธีการสรุปใจความสำคัญ

ใคร

ทำอะไร

อย่างไร

เพราะอะไร

ผลเป็นอย่างไร

สรุปใจความสำคัญ

๔.

เรื่องสิว ไม่ใช่เรื่องเล่นๆ สำหรับคนมีสิว ผิวแพ้ง่าย ที่เป็นตัวรบกวนทำให้คุณสาว ๆ ขาดความมั่นใจ วิธีรักษาสิบบางอย่างๆ ขั้นแรกที่ยังไม่ต้องพึ่งคลินิก คือ ในกรณีที่เพิ่งเกิดสิบบ้างใหม่ ให้ลดความบวมด้วยน้ำแข็ง โดยเอาน้ำแข็งมาประคบเบา ๆ ที่หน้า ประคบไปเรื่อย ๆ เดี่ยวก็หายบวม หลังจากกดสิวกี่ชิ้นกัน พยายามล้างหน้าให้เบาที่สุดเท่าที่จะทำได้ การพอกหน้าก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้รอยสิวที่เกิดจากการกดสิวหายรวดเร็วขึ้น แต่ควรใช้สูตรที่ธรรมชาติ และพอกให้อ่อนโยนมากที่สุด และหากมีรอยควรใช้ยาลดรอยแต่ทั้งนี้เราแนะนำว่าอย่าใช้ยาลดรอยสุมส์-สุมส์ห้า เพราะมันมีสิวหลายประเภท ควรใช้ยาให้ถูกกับสิวประเภทที่เป็น และบอกเลยว่าถ้าใช้ถูกต้อง ยังไงก็เห็นผลแน่นอน

วิธีการสรุปใจความสำคัญ

ใคร
 ทำอะไร
 เมื่อไหร่
 อย่างไร
 ผลเป็นอย่างไร

สรุปใจความสำคัญ

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน ๑๐ ข้อ รวม ๑๐ คะแนน
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบ ที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

๑. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ

- ก. อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้
- ข. อ่านเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจ
- ค. อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ง. อ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่อง

๒. ข้อใดกล่าวถึงใจความรองหรือพลความได้ถูกต้อง

- ก. ประโยคหรือข้อความสำคัญของย่อหน้า
- ข. ข้อความที่เป็นส่วนประกอบที่ขยายใจความให้ชัดเจน
- ค. ความคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนต้องการสื่อ
- ง. ข้อความที่เมื่อตัดออกแล้วจะทำให้เสียความหรือเนื้อความเปลี่ยนไป

๓. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถท่องจำบทประพันธ์ได้
- ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้
- ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้ชัดเจน
- ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

๔. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. อ่านซ้ำ
- ข. อ่านผ่านๆ
- ค. คัดลอกข้อความ
- ง. แปลความหมายของคำ

๕. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของคำที่มีความหมายโดยตรง

- ก. คำที่ใช้ในการสื่อสารทั่วไป
- ข. คำที่มีความหมายตรงตามอักษร
- ค. คำที่มีความหมายตามพจนานุกรมกำหนด
- ง. คำที่มีความหมายเชื่อมโยงจากสิ่งหนึ่งไปหาสิ่งหนึ่ง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๘

การทำลายสิ่งแวดล้อมนั้นกระทบถึงคนทุกคนไม่ว่าจนหรือรวย อยู่สลัม หรืออยู่
คฤหาสน์ อยู่ในโลกที่หนึ่งหรือที่สาม ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร เงินอาจช่วยป้องกัน
คนรวยได้พ้นจากมลภาวะได้ชั่วคราว แต่ในระยะยาวแล้ว ผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
ก็ต้องตกถึงคนมีเงินเท่ากับคนจน

๖. ประโยคใจความสำคัญอยู่ส่วนใดของย่อหน้า

- ก. ตอนต้นของย่อหน้า
- ข. ตอนท้ายของย่อหน้า
- ค. ตอนกลางของย่อหน้า
- ง. ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

๗. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. อันตรายจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
- ข. การทำลายสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อถึงคนทุกคน
- ค. ทุกคนต่างเกรงกลัวภัยจากการทำลายสิ่งแวดล้อม
- ง. เงินช่วยป้องกันคนรวยให้พ้นจากมลภาวะได้ชั่วคราว

๘. ข้อความใดจัดเป็นใจความรองหรือผลความ

- ก. อยู่สลัมหรืออยู่คุกหาสน์
- ข. อยู่ในโลกที่หนึ่งหรือที่สาม
- ค. ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร
- ง. ถูกทุกข้อ

อ่านข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ ๙ - ๑๐

บนผืนผ้าใบสีขาวว่างเปล่านั้นก็เช่นกัน ปลายพู่กันแต่งแต้มปาดป้ายสีส้นลงไป จากความไม่มีอะไรเลย ทีละครั้งทีละคราว ก่อร่างสร้างรูปเป็นภาพป่าที่สวยงามสดดงาม ทั้งภาพก็กำเนิดเกิดมาจากฝีแปรงเล็กๆ ทีละเส้นทีละสาย ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทั้งปวงมาจากองค์ประกอบเล็กๆ ที่มารวมกันเสมอ

๙. ข้อใดคือประเด็นสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. บนผืนผ้าใบสีขาวว่างเปล่า
- ข. ปลายพู่กันก่อร่างสร้างรูปเป็นภาพป่าที่สวยงามสดดงาม
- ค. ภาพกำเนิดเกิดมาจากฝีแปรงเล็กๆ ทีละเส้นทีละสาย
- ง. ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทั้งปวงมาจากองค์ประกอบเล็กๆ ที่มารวมกันเสมอ

๑๐. ข้อใดคือลักษณะของใจความรองที่พบ

- ก. การให้เหตุผลโดยยกข้อมูลมาอธิบายความ
- ข. การยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้ง
- ค. การอธิบายให้รายละเอียดหรือให้คำจำกัดความข้อความที่เป็นใจความ
- ง. การเปรียบเทียบด้วยถ้อยคำที่เป็นสำนวน หรือยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (๒๕๕๔). หนังสือเรียนภาษาไทย วิวิธภาษา
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : สกสศ. ลาดพร้าว.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิ่มสำราญ. ภาษากับการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์บริษัท พี. เพรส จำกัด, ๒๕๕๐.
- ประภาพร ลิ้มจิตสมบุรณ์ และ สิริชญา คอนกรีต. (๒๕๕๘). ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิด ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์. (๒๕๖๐). อ่านออก อ่านได้ อ่านเป็น : ฝึกจับใจความ. กรุงเทพฯ :
 นานมีบุ๊คส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๔). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. กรุงเทพฯ :
 นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- แวมยุรา เหมือนนิล. (๒๕๔๑). การอ่านจับใจความ. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (๒๕๕๘). หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ม.๓. กรุงเทพฯ :
 บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภ. (มปป.). อัจฉริยะภาษาไทย ชุดหลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์ ภูมิบัณฑิต.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย. (๒๕๔๒). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. (พิมพ์
 ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ รัตนธรรมเมธี. (๒๕๔๓). การพัฒนาการอ่านจับใจความ. ปริญญามหาบัณฑิตครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ภาคผนวก

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกทักษะ เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

แบบฝึกที่ ๑ ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. กิจกรรมที่ ๑ เรื่อง ความหมายและจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การตัดสินใจคะแนน ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๑๐ ข้อ รวม ๑๐ คะแนน

ตอบถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๖ คะแนนขึ้นไป

๒. กิจกรรมที่ ๒ เรื่อง ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

การตัดสินใจคะแนน ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๖ ข้อ รวม ๖ คะแนน

ตอบถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๓ คะแนนขึ้นไป

๓. กิจกรรมที่ ๓ สรุปองค์ความรู้

เติมแผนภาพความคิดให้สมบูรณ์ ตามเกณฑ์การประเมินด้านล่าง

ประเด็น ประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)		
ความ ถูกต้อง	เติมแผนภาพ ความคิดได้ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ทุกประเด็น	เติมแผนภาพ ความคิดได้ ถูกต้อง เป็น ส่วนมาก ขาด ๑ ประเด็น	เติมแผนภาพ ความคิดได้ ถูกต้อง เป็น บางส่วน ขาด ๒ ประเด็น	เติมแผนภาพ ความคิดได้ ไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนและ ไม่ครอบคลุม ทุกประเด็น	๓	๑๒
อักขรวิธี	เขียนถูกต้องทุก คำครบถ้วน	เขียนผิดไม่ เกิน ๒ คำ	เขียนผิดไม่ เกิน ๓ คำ	เขียนผิดเกิน ๔ คำ	๑	๔

ประเด็น ประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)		
ความ ประณีต	- มีความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย - มีความสะอาด	- มีความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย - มีรอยลบ ขูด ขีดฆ่า ๑-๒ แห่ง	- มีความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย - มีรอยลบ ขูด ขีดฆ่า ๓-๕ แห่ง	- ไม่มีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย - มีรอยลบ ขูด ขีดฆ่า ๕ แห่ง ขึ้นไป	๑	๔
รวมคะแนน						๒๐

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์ความหมายของคำ

๑. กิจกรรมที่ ๑ ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ความหมายของคำ

ใช้เกณฑ์การประเมิน การเติมแผนภาพความคิด รวม ๒๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

๒. กิจกรรมที่ ๒ ความหมายของคำ จำนวน ๑๐ ข้อ ๒๐ คะแนน

การตัดสินคะแนน ใน ๑ ข้อ มีคำถาม ๒ คำถาม

คิดคะแนนคำตอบละ ๑ คะแนน จำนวน ๑๐ ข้อ รวม ๒๐ คะแนน

แปลความหมายของคำถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ระบุว่าเป็นคำโดยตรงหรือโดยนัยถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

๓. กิจกรรมที่ ๓ วิเคราะห์ความหมายคำ จำนวน ๑๐ ข้อ

การตัดสินคะแนน ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๑๐ ข้อ รวม ๑๐ คะแนน

ตอบถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๖ คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกที่ ๓ เรื่อง วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง

๑. กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาใจความสำคัญ จำนวน ๕ ข้อ ๕ คะแนน

การตัดสินคะแนน ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๕ ข้อ รวม ๕ คะแนน

ตอบถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๒ คะแนนขึ้นไป

๒. กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาลักษณะใจความรอง จำนวน ๕ ข้อ ๕ คะแนน

การตัดสินคะแนน ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๕ ข้อ รวม ๕ คะแนน

ตอบถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๒ คะแนนขึ้นไป

๓. กิจกรรมที่ ๓ อ่านจับใจความสำคัญ (พิจารณาคะแนนที่ละส่วน รายข้อ)

ประเด็นประเมิน	ระดับคุณภาพ				คะแนน
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)	
ส่วนที่ ๑ ความถูกต้อง ในการขีดเส้นใต้ ใจความสำคัญ	ขีดเส้นใต้ใจความ สำคัญได้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ ทุกประเด็น	ขีดเส้นใต้ ใจความสำคัญได้ ถูกต้อง เป็นส่วนมาก ขาด ๑ ประเด็น	ขีดเส้นใต้ ใจความสำคัญ ได้เป็น บางส่วน ขาด ๒ ประเด็น	ขีดเส้นใต้ ใจความสำคัญ ได้ไม่ถูกต้องและ ไม่ครอบคลุม	๔
ส่วนที่ ๒ ลักษณะ ใจความรอง	ตอบถูก ได้ ๑ คะแนน ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน				๑
ส่วนที่ ๓ การเขียนสรุป ใจความสำคัญ	เขียนเรียบเรียง สรุปใจความ สำคัญของเรื่อง ได้ถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนทุก ประเด็น	เขียนเรียบ เรียงสรุป ใจความสำคัญ ของเรื่องได้ เป็นส่วนมาก ขาด ๑ ประเด็น	เขียนเรียบ เรียงสรุป ใจความสำคัญ ของเรื่องได้ เป็นบางส่วน ขาด ๒ ประเด็น	เขียนเรียบเรียง สรุปใจความ สำคัญไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนและไม่ ครอบคลุม ขาดมากกว่า ๒ ประเด็น	๔
รวมคะแนน					๘

รวมคะแนน แบบฝึกที่ ๓ กิจกรรมที่ ๓ ทั้งหมดจำนวน ๕ ข้อ รวม ๔๕ คะแนน
เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๒๗ คะแนนขึ้นไป

แบบฝึกที่ ๔ เรื่อง การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม

๑. กิจกรรมที่ ๑ การตอบคำถามแบบสั้นๆ ๕ ข้อ ๒๐ คะแนน

ประเด็นประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก คะแนน	รวม
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)		
ความถูกต้องของ การตอบคำถาม	เขียนตอบ คำถาม จากเนื้อ เรื่อง ถูกต้อง ทั้ง ๔ ประเด็น	เขียนตอบ คำถาม จากเนื้อ เรื่อง ถูกต้อง ๓ ประเด็น	เขียนตอบ คำถาม จากเนื้อ เรื่อง ถูกต้อง ๒ ประเด็น	เขียนตอบ คำถามจาก เนื้อเรื่อง ถูกต้อง น้อยกว่า ๒ ประเด็น	๑	๔
จำนวน ๕ ข้อ ข้อละ ๔ คะแนน รวม ๒๐ คะแนน						

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๑๒ คะแนนขึ้นไป

๒. กิจกรรมที่ ๒ สรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม ๔ ข้อ ๘๐ คะแนน

ประเด็น ประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)		
การตอบ คำถาม	ตอบคำถาม จากเนื้อเรื่อง ถูกต้อง ทั้ง ๔ ประเด็น	ตอบคำถาม จากเนื้อเรื่อง ถูกต้อง ๓ ประเด็น	ตอบคำถาม จากเนื้อเรื่อง ถูกต้อง ๒ ประเด็น	ตอบคำถามจาก เนื้อเรื่อง ถูกต้อง น้อย กว่า ๒ประเด็น	๒	๘
การเขียน สรุป ใจความ สำคัญ	นำการตอบ คำถามมาเขียน เรียบเรียงสรุป ใจความสำคัญ ของเรื่องได้ ถูกต้อง	นำการตอบ คำถามมา เขียนเรียบ เรียงสรุป ใจความสำคัญ ของเรื่องได้	นำการตอบ คำถามมา เขียนเรียบ เรียงสรุป ใจความสำคัญ ของเรื่องได้	นำการตอบ คำถามมาเขียน เรียบเรียงสรุป ใจความสำคัญ ของเรื่องไม่ ถูกต้อง และไม่	๒	๘

ประเด็น ประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก	คะแนน
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)	คะแนน	
	สมบูรณ์ ครบถ้วนทุก ประเด็น	เป็นส่วนมาก ขาด ๑ ประเด็น	เป็นบางส่วน ขาด ๒ ประเด็น	ครอบคลุม ขาดมากกว่า ๒ ประเด็น		
อักขรวิธี	- เขียนถูกต้อง ทุกคำ	- เขียนผิดไม่ เกิน ๒ คำ	- เขียนผิดไม่ เกิน ๓ คำ	- เขียนผิดเกิน ๔ คำ	๐.๕	๒
ความ ประณีต	- มีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย - มีความ สะอาด	- มีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย - มีรอยลบ ขูด ขีดฆ่า ๑ - ๒ แห่ง	- มีความเป็น ระเบียบ เรียบร้อยพอใช้ - มีรอยลบ ขูด ขีดฆ่า ๓ - ๕ แห่ง	- ไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย - มีรอยลบ ขูด ขีดฆ่า ๕ แห่ง ขึ้นไป	๐.๕	๒
รวมคะแนน					๕	๒๐
รวมข้อละ ๒๐ คะแนน จำนวน ๔ ข้อ รวมคะแนน ๘๐ คะแนน						

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

การตัดสินคะแนน ข้อละ ๑ คะแนน จำนวน ๑๐ ข้อ รวม ๑๐ คะแนน

ตอบถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน

ตอบผิด หรือไม่ตอบ ได้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน นักเรียนได้ระดับคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ หรือ ๖ คะแนนขึ้นไป

เกณฑ์และระดับการประเมินคุณภาพการอ่านจับใจความโดยภาพรวม

เล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ ๒๕๑ คะแนน

ได้คะแนน ๑๘๙ - ๒๕๑ คะแนน ระดับคุณภาพ ๔ หมายถึง ดีมาก

ได้คะแนน ๑๒๖ - ๑๘๘ คะแนน ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ดี

ได้คะแนน ๖๓ - ๑๒๕ คะแนน ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง พอใช้

ได้คะแนน ๑ - ๖๒ คะแนน ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน มีคะแนนที่ร้อยละ ๖๐ หรือ ๑๕๐ คะแนนขึ้นไป

นักเรียนได้รับการประเมิน ระดับคุณภาพ ๓ อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไป

แบบบันทึกคะแนน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกคะแนนของตนเองจากการทำแบบฝึกทักษะพร้อมทั้งประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด และบันทึกคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

แบบฝึก/กิจกรรม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ผลการประเมิน (ผ่าน/ไม่ผ่าน)
แบบฝึกที่ ๑ เรื่อง ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ			
กิจกรรมที่ ๑ ความหมายและจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	๑๐		
กิจกรรมที่ ๒ ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ	๖		
กิจกรรมที่ ๓ สรุปองค์ความรู้	๒๐		
แบบฝึกที่ ๒ เรื่อง การวิเคราะห์ความหมายของคำ			
กิจกรรมที่ ๑ ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ความหมายของคำ	๒๐		
กิจกรรมที่ ๒ ความหมายของคำ	๒๐		
กิจกรรมที่ ๓ วิเคราะห์ความหมายคำ	๑๐		
แบบฝึกที่ ๓ เรื่อง วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและการพิจารณาใจความรอง			
กิจกรรมที่ ๑ พิจารณาใจความสำคัญ	๕		
กิจกรรมที่ ๒ พิจารณาลักษณะใจความรอง	๕		
กิจกรรมที่ ๓ อ่านจับใจความสำคัญ	๔๕		
แบบฝึกที่ ๔ เรื่อง การสรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม			
กิจกรรมที่ ๑ การตอบคำถามแบบสั้นๆ	๒๐		
กิจกรรมที่ ๒ สรุปใจความสำคัญโดยการตั้งคำถาม	๘๐		
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๐		
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๐		
รวมคะแนน	๒๖๑		

เกณฑ์การประเมิน

นักเรียนได้ระดับคะแนนแต่ละกิจกรรมร้อยละ ๖๐ ของคะแนนเต็มขึ้นไป คือ “ผ่าน”

นักเรียนได้ระดับคะแนนแต่ละกิจกรรมต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของคะแนนเต็มขึ้นไป คือ “ไม่ผ่าน”